

Utbildningsinspektion i Karolinerskolan, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–7

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Karolinerskolan den 7 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen inom två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Melleruds kommun och Karolinerskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Karolinerskolan intervjuades elever, personal och rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Karolinerskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	59
Förskoleklass	17
Grundskola	170

Utbildningen vid Karolinerskolan omfattar elever i förskoleklass och årskurserna 1–7 samt skolbarnsomsorg. Undervisningen är organiserad i åldershomogena grupper för samtliga årskurser.

Karolinerskolan ligger i Dals-Rostock, som är en gammal brunnsort vid foten av Kroppefjäll. Skolan byggdes 1957 och har inte renoverats sedan dess enligt personalen.

Efter årskurs 7 fortsätter eleverna sin skolgång vid Rådaskolan 8–9 i kommunens centralort, Mellerud.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Karolinerskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Karolinerskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för grundskolan föreskriver.

Karolinerskolan präglas vid tiden för besöket av en lugn och trygg miljö. Både elever och personal anser att det råder en bra stämning i skolan och intervjuade elever känner sig trygga.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brist snarast måste åtgärdas.

- Skolans handlingsplan för mobbning och kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en likabehandlingsplan (lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör arbeta för att förbättra kunskapsresultaten i svenska, engelska och matematik.
- Kunskapsuppföljningen bör omfatta samtliga ämnen.
- Skolan bör arbeta vidare med att för eleverna förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.
- Skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt större inflytande över det egna lärandet.
- De individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas.

- Användningen av datorn som pedagogiskt verktyg bör utvecklas.
- Skolan bör analysera hur man arbetar med hem- och konsumentkunskap och tillse att eleverna får undervisning i ämnet i sådan utsträckning så att eleverna kan nå målen för årskurs 5.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Karolineraskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för grundskolan föreskriver.

Skolan har en uppföljning och bedömning av elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, engelska och matematik. I dessa ämnen genomförs bland annat de nationella ämnesproven för årskurs 5. Skolans resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 5 för år 2005 och 2006 redovisas i skolans kvalitetsredovisning. För läsåret 2004/2005 har 7 av skolans 23 elever i årskurs 5 uppnått målen vid de nationella ämnesproven i ämnet svenska. I matematik har 13 elever och i engelska har 10 elever uppnått målen. För läsåret 2005/2006 har 15 av skolans 26 elever i årskurs 5 uppnått målen i ämnet svenska. I matematik har 19 elever och i engelska har 13 elever uppnått målen. Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten i svenska, engelska och matematik bör förbättras.

Någon systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, engelska och matematik redovisas inte. Kunskapsuppföljningen i övriga ämnen är inte systematiserad varför måluppfyllelsen i de övriga ämnena inte går att utläsa i den dokumentation som skolan redovisar. I de flesta ämnen finns lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna. Dessa används för att kontrollera att samtliga moment har berörts i undervisningen men inte för att bedöma och följa elevernas kunskapsutveckling i respektive ämne. Inspektörerna bedömer att kunskapsuppföljningen bör utvecklas till att omfatta samtliga ämnen.

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet föreskriver vikten av att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer som en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det innebär att skolan måste delge eleverna målen för utbildningen. Eleverna i Karolineraskolan uppger att de inte känner till målen för undervisningen. Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Vid inspektionen ser inspektörerna inte att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet eller att eleverna ges möjlighet att utvärdera och reflektera över sitt lärande. Eleverna kan inte referera till att de skall utveckla olika kompetenser som exempelvis att kunna argumentera och reflektera över något de lärt sig. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta vidare med att för eleverna förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.

Karolineraskolan präglas vid tiden för besöket av en lugn och trygg miljö där både elever och personal anser att det råder en bra stämning i skolan. Intervjuade elever säger att de trivs och känner sig trygga.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt läroplanen skall skolan utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former, vilket även innefattar träning i formella demokratiska arbetsformer. Även grundskoleförordningen anger att eleverna skall ges tillfälle att tillsammans med läraren behandla frågor av gemensamt intresse för eleverna. Denna träning görs bland annat genom klassråd, där eleverna för sina synpunkter vidare till elevrådet. Eleverna berättar att elevrådet beslutat om inköp av en klätterställning, anordnat disco på skolan och tillsammans med föräldrar ordnat en motorikbana. Inspektörerna bedömer att elevernas formella inflytande är bra på Karoliner skolan.

Enligt intentionerna i läroplanen skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att de i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. Undervisningen skall bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. Inspektörerna ser vid klassrumsbesök få exempel på undervisning där eleverna ges möjligheter att ta ansvar för och ha inflytande över sin utbildning. Intervjuade elever säger att fröken bestämmer vad de skall arbeta med. Några elever uppger att de är med och planerar vad de skall lära och hur de skall arbeta, men de flesta berättar att det är bestämt av läraren. Vid de lektioner inspektörerna besöker arbetar eleverna i de flesta fall med likadana uppgifter och på samma sida i läroboken. För elever som behöver extra utmaningar i sitt arbete finns inte så stora möjligheter. Tid är dock avsatt för elever i årskurs 2, då de har praktisk matematik i slöjdsalen. Eleverna visar där entusiasm och kreativitet. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt större inflytande över sitt eget lärande.

Skolan arbetar aktivt mot alla former av kränkande behandling, mobbning och trakasserier. Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall följas upp varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling. Vid inspektionstillfället har skolan en handlingsplan för mobbning och kränkande behandling som inte kan anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver.

Planen omfattar inte alla former av kränkande behandling d.v.s. diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna s.k. annan kränkande behandling. Planen saknar vidare bl.a. en översikt över de insatser som behövs för att främja likabehandling d.v.s. främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt hur händelser och åtgärder skall dokumenteras. Vuxen – elevperspektivet vad avser alla former av kränkande behandling, instruktioner att diskriminera och repressalier saknas också. Inspektörerna bedömer att skolans handlingsplan för mobbning och kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en likabehandlingsplan.

Organisation och arbetssätt

Skolans personal och elever är indelade i tre arbetslag F-1, 2-4 och 5-7. Karoliner skolan deltar i Comeniusprojekt tillsammans med partnerskolor i England, Tyskland, Frankrike och Spanien. Under höstterminen 2006 skall skolans elever i årskurs 7 besöka en skola i England.

Elevhälsan leds av rektorn och enhetens specialpedagog. Det lokala elevhälso-teamet, där även skolsköterskan ingår, har regelbundna träffar för uppföljning och planering av elevernas behov av extra stödinsatser. I grundskoleförordningen föreskrivs att särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter med skolarbetet. I detta sammanhang skall också åtgärdsprogram, där eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta, upprättas.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Respektive klasslärare berättar om elevens utveckling i samband med utvecklingssamtal där föräldrar och elever deltar. Lärarna säger också att de ger återkoppling till eleverna i klassrummet, vilket inspektörerna konstaterar i samband med lektionsbesök.

Utvecklingssamtal genomförs en gång varje termin. Utvecklingssamtalet skall, enligt grundskoleförordningen, ge information om och göra elevens utveckling och lärande synligt i relation till såväl läroplanens övergripande mål som mål att uppnå och mål att sträva mot i de olika ämnens kursplaner. Eleven och vårdnadshavaren skall ha fått sådan information och möjlighet att förbereda sig att de kan ta aktiv del i utvecklingssamtalet. Av intervjuerna framträder en blandad bild av innehållet i utvecklingssamtalen. Respektive klasslärare berättar oftast om elevens kunskapsutveckling i samband med utvecklingssamtal där föräldrar och elever deltar. Inspektörerna får uppfattningen att elevernas kunskapsutveckling inte alltid ställs i relation till de kunskapsmål som skall uppnås. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framtidsytande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, SKOLFS 2006:10. Alla elever vid Karoliner skolan har, enligt rektorn, en individuell utvecklingsplan som utarbetas i samband med utvecklingssamtalet. I

planen finns mål som eleven, föräldern respektive läraren anser att eleven skall arbeta med under tiden fram till nästa utvecklingssamtal. Elever berättar att den individuella utvecklingsplanen förvaras i frökens pärm, vilket innebär att eleverna har svårt att påminna sig om vilka mål de ska arbeta med. Eleven och hemmet tar ett stort ansvar för de åtgärder som dokumenteras för en ökad måluppfyllelse i de individuella utvecklingsplaner som inspektörerna får ta del av. Målen saknar ibland koppling till de nationella målen. Inspektörerna bedömer att de individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas.

Kvalitetsarbete och ledning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Karoliner skolan redogör i sin kvalitetsredovisning för måluppfyllelsen i skolan. Fritidshemmets kvalitetsarbete redovisas i en separat kvalitetsredovisning. Sedan den 15 augusti 2005 finns krav på att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att Karoliner skolans kvalitetsredovisning uppfyller förordningens krav.

Rektorn är enligt de intervjuade grupperna väl känd och förtrogen med den dagliga verksamheten. I Karoliner skolans kvalitetsredovisning uttrycks önskemål om mer tid för rektorns pedagogiska ledarskap samt att rektorn skall se mer av personalen i arbete. Rektorn skall vara mer närvarande i elevernas dagliga arbete. Personalen uttrycker att de har frihet att driva den pedagogiska utvecklingen i arbetslaget. Inspektörerna bedömer dock att skolans rektor är väl förtrogen med verksamheten.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Samtliga lärare på skolan har, enligt rektorn, lärarutbildning men undervisar i några fall i ämnen som de inte har behörighet för.

Inspektörernas bedömning är att eleverna har tillgång till böcker, skrivmaterial och andra hjälpmedel som behövs för att nå de nationella målen. Skolans tillgång till datorutrustning är begränsad och de datorer som finns är i huvudsak äldre. Intervjuerna visar också att eleverna utnyttjar datorerna i begränsad omfattning. Inspektörerna vill påpeka att det är viktigt med en god och uppdaterad datortillgång för att kunna bedriva en tidsenlig utbildning. Inspektörerna bedömer att användningen av datorn som pedagogiskt verktyg bör utvecklas.

Modersmålsundervisning har under tidigare läsår inte bedrivits i kommunen, men enligt aktuell information görs hösten 2006 en kartläggning av behovet i kommunens skolor. Modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet förekommer dock inte i Karoliner skolan vid inspektionstillfället.

Vid samtal med elever och föräldrar framkommer osäkerhet när det gäller ämnet hem- och konsumentkunskap. Många elever uppger att de inte har eller har haft undervisning i ämnet trots att mål finns för årskurs 5. Enligt rektorn och lärarna nås målen för årskurs 5 genom att undervisning i hem- och konsumentkunskap integreras med andra ämnen. Inspektörerna bedömer trots detta att ovanstående oklarhet kvarstår och att skolan bör analysera hur man arbetar med ämnet hem- och konsumentkunskap. Hem- och konsumentkunskap måste erbjudas så att kursplanernas mål i årskurs 5 kan nås.

Lokalerna är slitna men rymliga i förhållande till elevgruppernas storlek.

Datum	Ort
2007-03-21	Göteborg

Ulla-Britt Norin

Birgit Persson